

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

Dr. İsmail ŞAFAK^{1*}, Emre GÖKSU¹

¹Ege Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, İZMİR

*Sorumlu yazar/Corresponding author: isafak35@hotmail.com, Geliş tarihi/Received: 26.04.2016, Kabul tarihi/Accepted: 20.07.2016

Öz

Türkiye’de, Orman İşletme Müdürlüklerinin görev, yetki, sorumluluk ve faaliyetlerini değerlendiren kapsamlı bir iş analizi henüz yapılmamıştır. Bu nedenle, çalışmanın amacı, Denizli Orman İşletme Müdürlüğü’nde iş analizinin gerçekleştirilmesi olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına, i) İçerik Analizi Tekniği, ii) Listede İşaretleme Tekniği, iii) Görüşme Tekniği ile ulaşılmıştır. Orman İşletme Müdürlükleri için potansiyel 2263 adet iş çeşidi saptanmış olup bunların 2189 adedi Denizli Orman İşletme Müdürlüğü’nde yapılmaktadır. Diğer bir ifadeyle potansiyel olarak belirlenen iş çeşitlerinin %96,7’si Denizli Orman İşletme Müdürlüğü’nde bilfiil gerçekleştirilmektedir. Yürütülen iş çeşitlerinin %93,9’u mevzuatta bulunmaktadır. Gerçekleştirilen iş çeşitlerinin %77,8’i büroda, %36,9’u arazide, %14,7’si ise hem büroda hem de arazide birlikte yürütülmektedir. En fazla iş çeşidi %48,7 ile İşletme ve Pazarlama konularında yürütülmektedir. İkinci sırada %22,4 ile ağaçlandırma; üçüncü sırada %20,6 ile orman yangınlarıyla mücadele gelmektedir. Denizli Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde 37 farklı iş çeşidi için evrak düzenlenmektedir. En fazla evrak %28,2 ile cetvel olarak düzenlenmektedir. Bunu ikinci sırada %14,9 ile tutanaklar, üçüncü sırada %10,0 ile raporlar izlemektedir.

Anahtar Kelimeler: İş çeşitleri, içerik analizi, Orman İşletme Müdürlükleri, ormanlık politikası.

Determination of job diversity at forest district directorates in Turkey: a case study of Denizli Forest District Directorate

Abstract

A comprehensive job analysis assessing tasks, authorities and activities of forest enterprise directorates has not carried out yet in Turkey. Therefore the purpose of the study was determined as realization of job analysis of Denizli Forest Enterprise Directorate. Research stages will be implemented as follows: i) Content Analysis Technique; ii) Checklist technique; iii) Interview Technique. According to this research, 2263 potential type of work has been identified for the forest enterprise directorates, and 2189 of them are carried out in Denizli Forest Enterprise Directorate. 96.7% of them have been carried out actually and 93.9% of them take part in the forestry legislation. These jobs have been carried out either in the office, in the field or both (office+ field) 77.8, 36.9 and 14.7% respectively. The greater part of the activities have been carried out in business and marketing issues (48.7%), then in afforestation (22.4%) and then in combating forest fires (20.6%). In Denizli Forest Enterprise Directorates, 37 different kind of documents have been organized. The most part of the documents have been organized as tables (28.2%), official reports (14.9%) and reports (10.0%)

Key Words: Job types, content analysis, forest enterprise, forestry policy.

To cite this article (Atıf): ŞAFAK İ., GÖKSU E., 2016. Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği, Orman Genel Müdürlüğü, Ormanlık Araştırma Dergisi 4(1):114-125 DOI: <http://dx.doi.org/10.17568/oad.74242>

1. Giriş

Ormanlık, doğa koşullarının etkisi altında gerçekleşen aynı zamanda da sosyal yönü olan bir uğraştır. Bu uğraşı gerçekleştiren orman mühendisleri, ormanlık örgütüne yüklenmiş geniş sorumluluk alanlarında görev yapmaktadır. Bu mühendislerin çalışma koşulları, farklı disiplinlerde bilgi birikimine ve beceriye sahip olmalarını gerektirmekte olup toplumun gelişen ve değişen

taleplerini her zaman karşılamak durumundadır (Alkan, 2008).

Orman mühendislerinin çalışma alanını, temel olarak ormanlık faaliyetleri oluşturmaktadır. Ormanlık, biyolojik, teknik, ekonomik, sosyal ve kültürel nitelikli çok yönlü bir faaliyet kolu olarak ifade edilmektedir (Yazıcı, 1990). Ülkemizde ormanlık mesleği, birçok alt mesleği olan ve bunlardan birinde uzmanlaşılmasını gerektiren bir

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

bileşik alanı temsil etmektedir (Anonim, 2006). Bu kapsamda, 2006 yılında çıkartılan “5531 Sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun” ile ormancılıkta yetki ve sorumluluk alanları belirlenmiştir. Bu kanunun 4. maddesinde orman mühendislerine yönelik 19 adet faaliyet konusu tanımlanmıştır.

Türkiye’de ilk orman kanununun çıktığı 1937 yılından bu yana orman işletmeciliğinde önemli gelişmeler olmuştur. Ormancılık organizasyonu ve bununla ilgili mevzuat ülke ormanlarının tamamını kapsayacak şekilde oluşturulmuş ve orman işletmeciliği rutin ve kesintisiz olarak yürütülebilir duruma gelmiştir. Ayrıca geçen zaman içerisinde ülkemizde orman işletmeciliği alanında yaşanan deneyimlere dayalı bir bilgi birikimi oluşmuştur. Bu birikim ile ormancılık organizasyonu yönetilmektedir (Geray, 1990).

Günümüz ormancılığındaki tartışmalar; daha çok ormancılık sektörünün amaçları, merkez ve taşra örgütlerinin organizasyonları, ormancılığın daha fazla fonksiyonunu dikkate alacak şekilde çok yönlü olarak işletilmesi ve yerel halkın katılımıyla yönetilmesi gibi konularda yoğunlaşmaktadır (Türker ve ark., 2002). Orman işletmelerinin personel sayısı itibarıyla güçsüz ve dengesiz durumda olduğu, dolayısıyla kapasitelerinin geliştirilmesinde engellerin bulunduğu; konuya göre işbölümüne gitme açısından bilgi, deneyim ve sayıca yetersizliğin olduğuna yönelik tespitler bulunmaktadır (Geray, 2001).

Kalıpsız (1963) orman işletmelerinde sorunları belirlemek, nedenlerini açıklamak ve bunlara çözüm bulmak amacıyla organizasyon ve metot incelemelerinin yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu kapsamda organizasyon ve metot incelemesi bir veya birden fazla teşkilatın, fonksiyonun veya usulün sistematik bir şekilde incelenmesi olarak ifade edilmiştir.

Türkmen (1972) Orman İşletme Şefliklerinin yaptığı 46 adet iş ve hizmeti belirlemiştir. TODAİE (2002)’de Orman Genel Müdürlüğü’nün daha etkili ve verimli çalışmasını sağlamak açısından yapıya ve işleyişe yönelik bazı değişiklikler önerilmiştir. Şafak (2008)’de işin sayıca çokluğunun orman mühendislerinin görevlerini layıkıyla yapmasına engel olduğu ve verimini azalttığı ifade edilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü (OGM) Stratejik Planında iş tanımlarının yapılması hedeflenmiştir (OGM, 2009). Bu kapsamda, Geray (2001)’de iş tanımlarının yapılması, Kalıpsız (1964)’de organizasyon ve

metod incelemelerinin yapılması; Çağlar (1990)’da orman mühendisliğinde hak, yetki ve sorumlulukların tanımlanması; Türker ve ark., (2002)’de iş ve örgüt analizlerinin yapılması gerektiği önerilmiştir.

İşletmelerde faaliyetlerin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için yapılan işler bölüm, birim, alt birim gibi adlarla gruplandırılmaktadır. İşletme faaliyetlerinin etkinliği açısından bu grupların sınırlarının çizilmesi, özelliklerinin bilinmesi ve görevlerinin tanımlanması, kurumların hedeflerine ulaşmaları ve insan kaynakları sistemlerinin bu doğrultuda yapılandırılmalarında kritik bir önem taşımaktadır. Bunun için her birimde gerçekleştirilen işlerin, gerekliliklerinin ve birbirleri ile ilişkilerinin ortaya konması gerekmektedir (Bircan, 2005).

Yukarıda ifade edilen literatürden görüldüğü gibi Orman İşletme Müdürlüklerinde iş grupları bazında hangi iş çeşitlerinin gerçekleştirildiğini açıklayan çalışmalar, ormancılıkta iş tanımlarının hazırlanmasında önemli bir altlık veri seti olacaktır. Öte yandan böylesi çalışmalar, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik faaliyetler ile orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlayacak bir örgüt yapısının temellerini oluşturması açısından da ayrıca önem taşımaktadır.

Türkiye’de henüz Orman İşletme Müdürlüklerinin görev, yetki, sorumluluk ve faaliyetlerini değerlendiren iş çeşitlerine yönelik bir çalışmanın yapılmamış olması bu araştırmanın gerekçesini oluşturmuştur. Bu doğrultuda çalışmada, Denizli Orman İşletme Müdürlüğü’nde iş çeşitlerinin belirlenmesi, iş çeşitleri bazında görevli personelin saptanması, iş çeşitlerinin iş ortamına (büro, arazi) dağılımının tespit edilmesi, iş çeşitlerinin mevzuattaki yerinin saptanması amaçlanmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Materyal

Araştırma Denizli Orman İşletme Müdürlüğü’nü kapsamaktadır. Bu müdürlük, birçok ormancılık fonksiyonunu bünyesinde barındırdığı belirtilerek Ege Bölgesinde görev yapan orman kaynakları yöneticileri tarafından çalışma alanı olarak önerilmiş ve seçilmiştir.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğü, Denizli Orman Bölge Müdürlüğü’ne bağlı olup 1967 yılında kurulmuştur. Halen Buldan, Güney, Denizli, Honaz, Kaklık, Kocabaş, Pamukkale, Sarayköy İşletme Şeflikleri, Kadastro Mülkiyet Şefliği ve Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefliği birimleri ile

Determination of job diversity at forest district directorates in Turkey: a case study of Denizli Forest District Directorate

hizmet vermektedir.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünün sorumluluğundaki 147127,1 hektar orman alanının odun hammaddesi üretimi açısından %65'i (95512,2 ha.) verimli, %35'i (51614,9 ha.) bozuk yapıdadır. Sorumluluk alanı içinde 6 ilçe, 18 kasaba ve 110 orman köyü (mahallesi) bulunmaktadır. Köylerin 67'si 31. madde orman içi köyü, 32'si 32. madde orman kenarı köyüdür. Sorumluluğunda 1 adet kent ormanı ve 8 adet orman içi dinlenme yeri bulunmaktadır.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde 79'u memur, 201'i işçi kadrosunda olmak üzere toplam 280 personel görev yapmaktadır. Memur kadrosunda bulunanların 13'ü mühendis, 33'ü orman muhafaza memuru, 2'si avukat, 2'si sayman, 7'si katip ve 22'si işletme müdürlüğü bünyesinde diğer görevlerde hizmet yapmaktadır. İşçi kadrosunda bulunanların 86'sı şoför (hizmet vasıtası, arazöz, traktör, su ikmal, greyder, tır, dozer, ekskavatör), 57'si yangın işçisi ve 58'i ise telsiz, santral, odacı, tamirci, büro elemanı, arazi işçisi vb görevlerdedir.

Orman İşletme Müdürlüklerini doğrudan ilgilendiren ve 31.12.2014 tarihine kadar yayınlanmış ve halen yürürlükteki 6 adet kanun, 25 adet yönetmelik, 14 adet tebliğ, 9 adet tamim ve 3 adet talimat olmak üzere toplam 57 farklı mevzuat bu çalışmada materyal olarak kullanılmıştır.

Ayrıca Denizli Orman İşletme Müdürlüğünün i) gelen ve giden evrak kayıt defterleri, ii) işçi ve sosyal işler, saymanlık, personel, ambar, ORKÖY gibi birimlerine yönelik defterler ile dosyalarda bulunan evrakları, iii) ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefliği ve kadastro şefliğine yönelik defterler ile dosyalarda bulunan evrakları, iv) Sarayköy Orman İşletme Şefliğinin şeflik merkezi, orman depoları ile koruma birimlerine ait defterler ve dosyalarda bulunan evraklar da diğer çalışma materyalleri olarak kullanılmıştır.

Büro ve arazide yürütülen "iş çeşitleri listesi" ile "listede işaretleme formları" da çalışmada kullanılan diğer materyaller arasındadır.

2.2 Yöntem

Çalışmada içerik analizi, anket ve görüşme tekniklerinden yararlanılmıştır.

2.2.1. İçerik Analizi

İçerik analizi, bir metindeki değişkenleri ölçmek amacıyla, sistematik, tarafsız ve sayısal olarak

yapılan analizdir (Bayram ve Yaylı, 2008). Bir başka bakış açısıyla, içerik analizi, belge araştırmaları ile örgütün bakış açısını ve bir örgüt içindeki bireylerin fikirlerindeki farklılaşmayı ifade edebilir (Eastaugh, et al., 2009).

İçerik analizinde konuya bağlı olarak frekans analizi, kategorisel analiz, değerlendirici analiz, olumsuzluk ya da ilişki analizi ve kapalılık göstergesi, vokabülerin zenginliği, Flesch göstergesi, bilgisayarla analiz gibi analiz teknikleri kullanılmaktadır (Bilgin, 1999). Bu çalışmada içerik analizi tekniklerinden kategorisel analiz tekniği ile aşağıdaki belgeler incelenmiştir.

- Denizli Orman İşletme Müdürlüğünü doğrudan ilgilendiren 31.12.2014 tarihine kadar yayınlanan ve halen yürürlükteki 57 mevzuat (kanun, yönetmelik, tebliğ ve tamim)
- Denizli Orman İşletme Müdürlüğünün 2013 yılına ait dosyalarında yer alan belgeler,
- Denizli Orman İşletme Müdürlüğü ve Sarayköy Orman İşletme Şefliğinde 2013 yılında tutulan ve önem taşıyan defterler ile dosyalarında yer alan belgeler

Yukarıda belirtilen üç analizin sonucunda büroya yönelik iş çeşitleri listesi hazırlanmıştır. Böylece, mevcut durumu açıklayan, hiyerarşik olarak kendi içinde silvikültür, işletme-pazarlama, planlama, koruma, yangın, kadastro gibi çeşitli ana ve alt başlıklardan oluşan ve dosya ile defter incelemelerine dayanan bir iş çeşitleri listesi oluşturulmuştur.

2.2.2. Anket Tekniği

Anket yöntemi ile insan davranışları, iş performansları, bilgi düzeyleri, tercihler, tutumlar, inançlar, duygular gibi çok farklı türde veri toplamak mümkündür. Bu çalışmada anket tekniği kapsamında listede işaretleme tekniğinden yararlanılmıştır.

Listede işaretleme tekniğinde her birim için yapılan işleri açıklayan listelerden yararlanılmaktadır. İşlerin, ilgili listeye işaretlenmesi ile günlük ya da diğer iş türleri belirlenmiş olmaktadır. Bu teknik işlerle ilgili bir standart oluşturulmasında kullanılmaktadır (Bircan, 2005).

Listede işaretleme tekniğine göre hazırlanan işaretleme formu ile her bir iş çeşidinin sorumlusunu (düzenleyen ve/veya gerçekleştiren kişiler), işin büroda ve/veya arazide yapılma durumunu, iş çeşitlerinin mevzuatta ve/veya uygulamada bulunma durumunu belirlemek amaçlanmıştır (Tablo 1)

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

2.2.3. Görüşme tekniği

Görüşme tekniği, karşılıklı bilgi alış verişine olanak tanımaktadır. Bu teknik ile orman işletmelerinin görev, yetki, sorumluluk ve faaliyetleri ile ilgili bilgi toplamak amaçlanmaktadır. Bu yöntemde analist yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme olmak üzere iki tür yol izlemektedir. Yapılandırılmış görüşmelerde sorulacak sorular önceden hazırlanmaktadır. Yapılandırılmamış görüşmelerde ise çalışmanın amacı ve görüşmede üzerinde durulacak konular belli olmakla birlikte sorular görüşmenin akışına göre sorulmaktadır. (Gümüş, 2005). Bu çalışmada yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmış olup daha önceden belirlenen sorular dikkate alınmak suretiyle Orman

İşletme Müdürü ve Orman İşletme Müdür Yardımcısı ile görüşme yapılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Denizli Orman İşletme Müdürlüğü İş Çeşitleri Listesi

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde yürütülen iş çeşitlerini belirlemek amacıyla aşağıda belirtilen üç işlem gerçekleştirilmiştir.

i) Mevzuat İncelemesi: Orman işletme müdürlüklerini doğrudan ilgilendiren ve 31.12.2014 tarihine kadar yayınlanmış ve halen yürürlükteki 57 adet mevzuat, kategorisel analiz tekniği ile incelenmiştir. Mevzuat taraması sonucunda Orman İşletme

Tablo 1. İşaretleme listesi örneği
Table 1. Example of the marking list

Sno	Şube Müdür.	Türü	İş Çeşitleri	Uyg.	Mevz.	Büro	Arazi	Düzenleyen/ Görevlendirilen Kişi			
								Muh. Mem.	İşl. Şefi	İşl. Müd	Aza
1	Ağaçlan.	Belge	Özel Ağaçlandırmaya Yönelik Saha İçin Sakınca Yoktur Belgesi	x	x	x	-	-	x	-	-
2	Ağaçlan.	Belge	Talep sahiplerine istekleri halinde adlarına fidan dikildiğini belirtir belge (EK-8)	x	x	x	-	-	-	x	-
3	Ağaçlan.	Cetvel	Ağaç Türlerinin İdare Amacı, İşletme Şekli ve Bonitet Sınıfları İtibariyle İdare Süreleri/Amaç Çapları Cetveli	x	x	x	-	-	x	-	-
4	Ağaçlan.	Cetvel	Ağaçlandırma Alan Verilerine İlişkin Cetvel	x	-	x	-	-	x	-	-
5	Ağaçlan.	Cetvel	Ağaçlandırma Masrafına Esas Cetvel	x	x	x	-	-	-	x	-
...
...
...
2261	Yangın	Tutanak	Orman Yangını Suçları Tutanağı	x	x	x	-	x	x	-	-
2262	Yangın	Tutanak	Yangın Havuzları Kontrol Tutanağı	x	-	-	x	x	-	-	-
2263	Yangın	Tutanak	Yangın Tutanağı	x	x	x	x	x	x	-	-

Müdürlükleri bünyesinde gerçekleştirilmesi öngörülmuş 1344 iş çeşidi saptanmıştır.

ii) Defter ve Dosyaların Kategorisel Analiz Tekniği İle İncelenmesi: Denizli Orman İşletme Müdürlüğü ile Sarayköy Orman İşletme Şefliğindeki 2013 yılına ait önem taşıyan defter ve dosyalar kategorisel analiz tekniği ile incelenmiştir. Bu kapsamda, hizmet binaları, orman depoları ve koruma

birimlerindeki dosya ve defterler incelenmiş ve 1335 farklı iş çeşidi belirlenmiştir.

iii) Mevzuat ile Defter ve Dosya İncelemesi Sonuçlarının Birleştirilmesi: Bu aşamada mevzuat analizi kapsamında işletme müdürlükleri bünyesinde gerçekleştirilmesi öngörülmuş 1344 iş çeşidi ile Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde defter ve dosya incelemesi sonucunda belirlenen 1335 fark-

Determination of job diversity at forest district directorates in Turkey: a case study of Denizli Forest District Directorate

lı iş çeşidi bütünleştirilmiştir. Böylece, aynı işler ayıklanmak suretiyle Orman İşletme Müdürlükleri için toplam 2263 potansiyel iş çeşidine ulaşılmıştır.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde mevzuatta olduğu halde bölgesel farklılıklar nedeniyle gerçekleştirilmeyen 74 iş çeşidi bulunmaktadır. Bu iş çeşitleri (74), potansiyel iş çeşidinden (2263) düşülmüş olup Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde 1335'ü evrak ve 854'ü faaliyet olmak üzere toplam 2189 farklı iş çeşidine ulaşılmıştır.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde, 1335 iş çeşidi için 37 farklı kategoride evrak düzenlenmektedir. Buna göre, Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde, 29 belge, 377 cetvel (keşif özeti, yersel dağılım cetveli), 62 defter, 7 dosya, 26 eğitim, 9 toplantı, 55 fiyat (bedel, maliyet), 86 form (fatura, fiş, kart, makbuz, senet), 21 görevlendirme, 66 komisyon, 15 harita (kroki, fotoğraf), 20 ilan, 41 karar (olur, onay), 36 plan, 41 program, 15 proje, 133 rapor, 58 sözleşme (şartname, taahhütname, taahhüt senedi), 28 talep ve dilekçe, 11 talimat, 199 tutanak olmak üzere toplam 1335 farklı evrakta işlem yapılmaktadır (Şafak ve ark. 2015).

İş çeşitlerinin Şube Müdürlüklerine sayısal dağılımı Tablo 2'de sunulmuştur. Tablo 2'ye göre en fazla iş çeşidi %48,7 ile işletme ve pazarlama konularında yürütülmektedir. İkinci sırada %22,4 ile ağaçlandırma; üçüncü sırada %20,6 ile orman yangınlarıyla mücadele; dördüncü sırada %19,8 ile silvikültür; beşinci sırada %19,7 ile orman zararlılarıyla mücadele işleri gerçekleştirilmektedir.

Tablo 2'de Denizli Orman İşletme Müdürlüğünün iç ve dış paydaşları da görülmektedir. Buna göre Denizli Orman İşletme Müdürlüğüne yönelik iş çeşitlerinin %67'si Orman İşletme Şefleri tarafından yürütülmektedir.

Orman İşletme Müdürü iş çeşitlerinin %40,2'sini; Orman Muhafaza Memurları ve/veya Ölçü Kesim Memurları %14,1'ini, Orman İşletme Müdür Yardımcısı %13,7'sini, Kadastro Mülkiyet Şefi %9,4'ünü, Şube Müdürlüğünde görevli Mühendisler %6,5'ini, Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefi %5,5'ini yerine getirmektedir.

Düzenlenen evrakların %12,9'unda yardımcı personellerin (katip, dava takip memuru, işçi sosyal işler (İSİ) personeli, ambar memuru, veznedar, sendika temsilcisi, şoför, işçi vb) imzası bulunmaktadır. İş çeşitlerinin %3,1'inde vatandaşların (köylü, mağdur, tapu maliki, taşıyıcı, talep/hak sahibi vb); %1,5'inde muhtarın ve %1'inde aza, bilirkişi ve ta-

nıkların imzaları bulunmaktadır.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde yürütülen 2189 iş çeşidinin genel olarak büroda ve/veya arazide gerçekleştirilme durumu ve bunların Şube Müdürlüklerine sayısal dağılımı Tablo 3'de sunulmuştur. Buna göre, Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde mevcut 2189 iş çeşidinin %77,8'i büroda ve %36,9'u arazide gerçekleştirilmektedir. Bu iş çeşitlerinin %14,7'si ise hem büroda hem de arazide birlikte yürütülmektedir.

Şube Müdürlükleri bazında düzenlenen evrak çeşitleri ise Tablo 4'de sunulmuştur. Buna göre en fazla evrak, %28,2 ile cetvel olarak düzenlenmektedir. Bunu %14,9 ile tutanaklar, %10,0 ile raporlar, %6,4 ile formlar ve %5,2 ile defterler izlemektedir. Buna karşın düzenlenen evrakların en fazlası %22,2 ile İşletme ve Pazarlama konusundadır. Bunu sırasıyla %11,0 ile Ağaçlandırma, %9,2 ile Silvikültür, %7,3 ile Orman Zararlılarıyla Mücadele ve %7,0 ile Kadastro ve Mülkiyet Şube Müdürlükleri için düzenlenen evraklar takip etmektedir.

3.2. Mevzuat ve Uygulamada Gerçekleştirilen İşler Açısından Karşılaşılan Farklılıklar

Orman İşletme Müdürlükleri için tespit edilen 2263 iş çeşidinin 2189'u Denizli Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Bu işlerin Şube Müdürlüklerine sayısal dağılımı Tablo 5'de sunulmuştur.

Buna göre Orman İşletme Müdürlükleri için potansiyel olan 2263 adet iş çeşidinin %96,7'sinin Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde bilfiil gerçekleştirildiği, bu işlerin %93,9'unun ise mevzuatta yerinin olduğu görülmektedir. Uygulamada gerçekleştirilen ancak mevzuatta doğrudan yeri bulunmadığı görülen %6,1'lik iş çeşidi, makamdan gelen yazıları cevaplandırmak üzere iş akışı gereği yapılmaktadır. Buna karşılık mevzuatta bulunan ancak Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde uygulama olanağı bulunmayan %3,3'lük iş çeşidinin ise daha çok bölgesel özelliklerden dolayı Müdürlükte yerine getirilmediği yetkililer ile yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir.

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

Tablo 2A. İş çeşitlerinin şube müdürlüklerine sayısal dağılımı (adet)
Table 2A. Numerical distribution of the job types into the branch managers

İşin Sorumlusu/Gerçekleştireni*	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Orman İşletme Şefi	360	80	164	178	176	109	89	54	78
Orman İşletme Müdürü	213	117	140	84	57	46	40	44	26
Şube Müdürü	39	25	77	48	53	35	13	15	15
Muhafaza Memuru/ Ölçü Kesim Memuru	169	6	17	14	48	7	10	5	8
Orman İşletme Müdür Yardımcısı	35	38	6	29	8	19	38	24	39
Kadastro Mülkiyet Şefi	-	15	-	2	-	-	88	70	27
Şube Müdürlüğü Mühendisi	13	3	4	3	38	60	10	4	3
Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefi	1	113	-	5	-	-	1	-	-
Bölge Müdür Yardımcısı	19	15	12	28	2	3	4	6	-
Katip/Dava Takip Memuru	30	2	4	-	8	15	3	3	-
İhaleye Katılan/ İşi Alan/ Teslim Alan/ Müdür/ Ruhsat Sahibi/ Kooperatif Bşk/ Proje Sahibi	50	8	-	4	3	2	7	8	9
Sayman	56	1	3	-	3	3	1	2	-
İSİ Personeli/ Personel Şefi/ Ambar Memuru/ Veznedar/ Sendika Temsilcisi	7	-	1	-	13	39	-	1	-
Orman Bölge Müdürü	10	17	1	31	7	2	4	8	-
Şoför/ İşçi/ İlgili Personel	7	1	12	1	3	34	-	-	-
İlgili Şahıs/ Talep (Hak) Sahibi/ Mağdur/ Tapu Malü- kü/ Taşıyıcı/ Köylü	25	20	-	-	4	1	4	9	-
Muhtar	14	2	2	4	2	-	1	1	-
Aza/ Bilirkişi/ Tanık	6	1	2	2	3	-	1	-	-
Defterdarlık/Millî Emlak Uzmanı/ Tapu Kad. Müd/ Vergi Dairesi/ SGK/ Bayındırlık/Millî Eğit.Müd.	4	9	-	-	-	1	4	1	-
İşletme Müdürlüğü Mühendisi	-	4	4	-	-	1	7	-	-
Ormancılık Bürosu	1	9	-	1	1	-	-	1	-
Savcılık/ Hakim/Mahkeme/Adalet Bak.	2	-	-	-	1	2	-	-	-
Valilik/ Kaymakamlık	3	-	1	-	1	-	-	1	-
Kadastro Komisyonu Üye ve Baş./Amen. Reh. ve Den. Baş Müh.	1	2	-	-	-	-	3	-	-
Jandarma	-	-	1	-	-	2	-	-	-
Belediye	-	2	1	-	-	-	1	-	-
İhale Memuru/ İlan Memuru	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Toplam (Adet)	1067	491	452	434	431	381	329	257	205
2189 iş çeşidi içindeki yeri (%)	48,7	22,4	20,6	19,8	19,7	17,4	15,0	11,7	9,4

*1: İşletme ve Pazarlama Şube Müdürlüğü, 2: Ağaçlandırma Şube Müdürlüğü, 3: Orman Yangınlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü, 4:Silvikültür Şube Müdürlüğü, 5: Orman Zararlılarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü, 6: Makine ve İkmal Şube Müdürlüğü, 7: Kadastro ve Mülkiyet Şube Müdürlüğü, 8: İzin ve İrtifak Şube Müdürlüğü, 9: Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Şube Müdürlüğü

Determination of job diversity at forest district directorates in Turkey: a case study of Denizli Forest District Directorate

Tablo 2B. İş çeşitlerinin şube müdürlüklerine sayısal dağılımı (adet)
Table 2B. Numerical distribution of the job types into the branch managers

İşin Sorumlusu/Gerçekleştireni*	10	11	12	13	14	15	TOPLAM	
							Adet	%
Orman İşletme Şefi	40	52	22	37	26	2	1467	67,0
Orman İşletme Müdürü	32	33	26	12	9	-	879	40,2
Şube Müdürü	4	26	9	1	2	-	362	16,5
Muhafaza Memuru/ Ölçü Kesim Memuru	8	-	2	10	4	-	308	14,1
Orman İşletme Müdür Yardımcısı	8	7	46	1	1	-	299	13,7
Kadastro Mülkiyet Şefi	1	2	-	-	-	-	205	9,4
Şube Müdürlüğü Mühendisi	-	3	-	-	2	-	143	6,5
Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefi	-	-	-	-	-	-	120	5,5
Bölge Müdür Yardımcısı	3	9	-	1	2	-	104	4,8
Katip/Dava Takip Memuru	20	-	1	10	10	-	106	4,8
İhaleye Katılan/ İşi Alan/ Teslim Alan/ Müdür/ Ruhsat Sahibi/ Kooperatif Bşk/ Proje Sahibi	10	-	-	1	-	-	102	4,7
Sayman	25	-	-	2	-	-	96	4,4
İSİ Personeli/ Personel Şefi/ Ambar Memuru/ Veznedar/ Sendika Temsilcisi	29	-	-	5	-	-	95	4,3
Orman Bölge Müdürü	2	3	4	-	2	-	91	4,2
Şoför/ İşçi/ İlgili Personel	4	-	-	17	2	2	83	3,8
İlgili Şahıs/ Talep (Hak) Sahibi/ Mağdur/ Tapu Malü- kü/ Taşıyıcı/ Köylü	-	-	2	1	1	-	67	3,1
Muhtar	-	-	5	-	2	-	33	1,5
Aza/ Bilirkişi/ Tanık	-	-	5	-	1	-	21	1,0
Defterdarlık/Milli Emlak Uzmanı/ Tapu Kad. Müd/ Vergi Dairesi/ SGK/ Bayındırlık/Milli Eği.t.Müd.	1	-	-	-	-	-	20	0,9
İşletme Müdürlüğü Mühendisi	-	-	-	-	-	-	16	0,7
Ormancılık Bürosu	-	-	-	-	-	-	13	0,6
Savcılık/ Hakim/Mahkeme/Adalet Bak.	-	-	-	1	5	-	11	0,5
Valilik/ Kaymakamlık	-	3	-	1	-	-	10	0,5
Kadastro Komisyonu Üye ve Baş./Amen. Reh. ve Den. Baş Müh.	-	-	-	-	-	-	6	0,3
Jandarma	1	-	-	-	1	-	5	0,2
Belediye	-	-	-	-	-	-	4	0,2
İhale Memuru/ İlan Memuru	-	-	-	-	-	-	3	0,1
Toplam (Adet)	188	138	122	100	70	4		
2189 iş çeşidi içindeki yeri (%)	8,6	6,3	5,6	4,6	3,2	0,2		

* 10: Mali İşler Şube Müdürlüğü, 11: Orman İdaresi ve Planlama Şube Müdürlüğü, 12: Orman ve Köy İlişkileri Şube Müdürlüğü, 13: Personel Şube Müdürlüğü 14: Hukuk Müşavirliği, 15: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Şube Müdürlüğü

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

Tablo 3. İş çeşitlerinin büro ve arazide gerçekleştirme durumu.
Table 3. Realization of the job types in the office and in the field.

Sno	Şube Müdürlüğü	İş Çeşitlerinin Yapıldığı Yer			
		Büro		Arazi	
		Adet	%	Adet	%
1	Ağaçlandırma	192	8,8	54	2,5
2	Orman İdaresi ve Planlama (OİP)	53	2,4	33	1,5
3	Bilgi Teknolojileri ve İletişim (BTİ)	4	0,2	0	0,0
4	Hukuk Müşavirliği	32	1,5	6	0,3
5	Mali İşler	102	4,7	0	0,0
6	İşletme ve Pazarlama	392	17,9	183	8,4
7	İzin ve İrtifak	75	3,4	24	1,1
8	Kadastro ve Mülkiyet	67	3,0	72	3,3
9	Makine ve İkmal	128	5,8	52	2,4
10	Odun Dışı Ürün ve Hizmetler (ODUH)	74	3,4	19	0,9
11	Orman ve Köy İlişkileri (ORKÖY)	76	3,5	10	0,5
12	Orman Zararlılarıyla Mücadele (OZM)	189	8,6	101	4,6
13	Personel	57	2,6	2	0,1
14	Silvikültür	142	6,5	119	5,4
15	Orman Yangınlarıyla Mücadele (OYM)	121	5,5	132	6,0
Toplam (2189)		1704	77,8	807	36,9

Tablo 4A. Şube müdürlükleri bazında düzenlenen evrak çeşitleri (adet)
Table 4A. Document types according to branch managers

Şube Müdürlüğü	Cetvel	Tutanak	Rapor	Form	Defter	Komisyon	Sözleşme	Fiyat	Karar	Program
İş Pazarlama	63	76	9	14	20	16	27	27	7	9
Ağaçlandırma	56	12	13	3	4	9	6	3	4	6
Silvikültür	53	13	12	3	2	3	6	4	5	11
OZM	19	26	15	4	7	3	-	4	3	2
Kad Mülkiyet	17	15	28	2	3	8	1	-	3	1
Makine İkmal	13	14	5	20	6	5	3	2	-	6
OYM	40	8	3	3	2	1	-	-	1	-
İzin İrtifak	12	10	11	6	2	4	5	8	5	-
ORKÖY	32	5	5	6	1	1	1	-	4	3
ODÜH	11	2	10	1	-	3	7	6	2	1
Mali İşler	17	4	-	15	7	-	1	1	2	-
Personel	19	7	-	7	12	1	-	-	-	-
OİP	12	1	20	2	-	4	-	-	2	2
Hukuk Müş.	10	6	2	-	3	-	-	-	3	-
BTİ	3	-	-	-	-	8	1	-	-	-
Toplam (adet)	377	199	133	86	69	66	58	55	41	41
%	28,2	14,9	10,0	6,4	5,2	4,9	4,3	4,1	3,1	3,1

Determination of job diversity at forest district directorates in Turkey: a case study of Denizli Forest District Directorate

Tablo 4B. Şube müdürlükleri bazında düzenlenen evrak çeşitleri (adet)
Table 4B. Document types according to branch managers

Şube Müdürlüğü	Plan	Eğitim	Belge	Talep	İlan	Görev	Proje	Harita	Talimat	Toplam (Adet)	%
İşl Pazarlama	1	2	7	7	7	2	-	1	1	296	22,2
Ağaçlandırma	5	6	2	4	2	-	7	4	1	146	11,0
Silvikültür	1	3	-	1	1	-	4	1	-	123	9,2
OZM	3	6	2	-	-	-	2	1	-	97	7,3
Kad Mülkiyet	1	2	2	2	3	4	-	1	-	92	7,0
Makine İkmal	3	2	1	1	-	2	-	2	-	85	6,4
OYM	2	5	-	-	1	8	-	1	3	78	5,8
İzin İrtifak	1	1	3	4	3	-	-	2	-	77	5,8
ORKÖY	3	3	1	2	2	-	1	1	1	72	5,4
ODÜH	10	2	2	4	-	-	-	1	-	62	4,6
Mali İşler	-	-	7	-	-	3	-	-	3	60	4,5
Personel	1	3	-	-	1	1	-	-	1	53	4,0
OİP	5	-	-	1	-	-	1	-	-	50	3,7
Hukuk Müş.	-	-	2	-	-	1	-	-	1	28	2,1
BTİ	-	-	-	2	-	-	-	-	-	14	1,0
Toplam (adet)	36	35	29	28	20	21	15	15	11	1335	100
%	2,7	2,6	2,2	2,1	1,5	1,6	1,1	1,1	0,8	100	

Tablo 5. İş çeşitlerinin uygulama ve mevzuattaki yeri.
Table 5. Job types in practice and the legislation.

Sno	Şube Müdürlüğü	Uygulamadaki İş Çeşidi		Mevzuatta Yer Alan	
		Sayısı		İş Çeşidi Sayısı	
		Adet	%	Adet	%
1	Ağaçlandırma	230	10,2	222	9,8
2	Orman İdaresi ve Planlama	60	2,6	56	2,4
3	Bilgi Teknolojileri ve İletişim	4	0,2	4	0,2
4	Hukuk Müşavirliği	36	1,6	36	1,6
5	Mali İşler	102	4,5	103	4,6
6	İşletme ve Pazarlama	486	21,4	510	22,5
7	İzin ve İrtifak	97	4,3	93	4,1
8	Kadastro ve Mülkiyet	134	5,9	104	4,6
9	Makine ve İkmal	172	7,6	176	7,8
10	Odun Dışı Ürün ve Hizmetler	90	4,0	86	3,8
11	Orman ve Köy İlişkileri	79	3,5	66	2,9
12	Orman Zararlılarıyla Mücadele	240	10,6	248	11,0
13	Personel	57	2,5	50	2,2
14	Silvikültür	196	8,7	190	8,4
15	Orman Yangınlarıyla Mücadele	206	9,1	180	8,0
Toplam (2263)		2189	96,7	2124	93,9

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

4. Tartışma ve Sonuç

Orman İşletme Müdürlükleri için potansiyel 2263 iş çeşidi saptanmıştır. Bu işlerin %96,7’sinin (2189) Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde bilfiil gerçekleştirildiği ve bunların %93,9’unun mevzuatta doğrudan yerinin olduğu görülmektedir.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde mevcut 2189 iş çeşidinin %77,8’i büroda, %36,9’u arazide gerçekleştirilmektedir. İş çeşitlerinin %14,7’si hem büroda hem de arazide birlikte yürütülmektedir. Her ne kadar Orman İşletme Müdürlüklerinde gerçekleştirilen işlerin genelde arazide yürütüldüğü düşünülse de, bu çalışma sonucunda Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde büroda yürütülen iş çeşitlerinin çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Ofis ortamında daha fazla iş çeşidinin bulunması, Orman Genel Müdürlüğünün en aktif birimleri olarak gösterilen Orman İşletme Müdürlüklerinde yönetsel (yönetim, işletme) boyuttaki iş çeşitlerini sayıca fazla olmasına bağlanabilir.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde yürütülen faaliyetleri düzenleyen ve/veya gerçekleştiren kişilerin (kurumların) Şube Müdürlüklerine sayısal dağılımı incelendiğinde en fazla iş çeşidi %48,7 ile işletme ve pazarlama konularında yürütülmektedir. İkinci sırada %22,4 ile ağaçlandırma, üçüncü sırada %20,6 ile orman yangınlarıyla mücadele, dördüncü sırada %19,8 ile silvikültür, beşinci sırada %19,7 ile orman zararlılarıyla mücadele işleri yer almaktadır.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde 37 farklı iş çeşidi için evrak düzenlenmektedir. Bu kapsamda 29 belge, 377 cetvel (keşif özeti, yersel dağılım cetveli), 62 defter, 7 dosya, 26 eğitim, 9 toplantı, 55 fiyat (bedel, maliyet), 86 form (fatura, fiş, kart, makbuz, senet), 21 görevlendirme, 66 komisyon, 15 harita (kroki, fotoğraf), 20 ilan, 41 karar (olur, onay), 36 plan, 41 program, 15 proje, 133 rapor, 58 sözleşme (şartname, taahhütname, taahhüt senedi), 28 talep ve dilekçe, 11 talimat, 199 tutanak olmak üzere toplam 1335 farklı evrak çeşidinde iş yapılmaktadır.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğünde en fazla evrak çeşidi %22,2 ile İşletme ve Pazarlama konusundadır. İkinci sırada %11,0 ile Ağaçlandırma, üçüncü sırada %9,2 ile Silvikültür, dördüncü sırada %7,3 ile Orman Zararlılarıyla Mücadele, beşinci sırada %7,0 ile Kadastro ve Mülkiyet konularında düzenlenmektedir.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğündeki iş çeşit-

lerinin %67’sini Orman İşletme Şefleri, %14,1’ini Orman Muhafaza Memurları ve Ölçü Kesim Memurları, %12,9’unu yardımcı personeller yerine getirmektedir. Bu durum, görev ve sorumlulukların uygun biçimde tanımlanmadığını ve yardımcı kadrolardaki görev dağılımının yeniden ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yardımcı personellerin yapması gereken işlerin Orman İşletme Şefleri tarafından yerine getirilmesi ve iş sayısının çokluğu Kalıpsız (1963), Türkmen (1972) ve Şafak (2008)’de de ifade edilmiştir. Bu durum, Orman İşletme Şeflerinin iş yükünü arttırmakta olup yardımcı personelin örgüt yapısındaki görev dağılımının ve sorumluluk paylaşımının yeniden irdelenmesini gerekli kılmaktadır.

Orman İşletme Müdürlüklerinde yürütülen işleri gerçekleştiren personel bu çalışmada iş çeşitleri bazında ayrı ayrı belirlenmiştir. İlerleyen dönemde yürütülecek iş tasarımı çalışmalarında, mevcut durumdaki işin niteliği ve işi gerçekleştiren personelin eğitim, deneyim ve kişisel nitelikleri dikkate alınmak suretiyle her bir işin hangi nitelikteki personel tarafından yapılacağı, işin kim tarafından denetlenip kontrol edileceği ve işin sorumlusunun kim olacağı detaylı olarak çalışılması gereken diğer konulardır. Diğer bir ifadeyle Orman İşletme Müdürlüğündeki veya Şefliğindeki bütün kadro pozisyonlarında (Katip, İşçi, Muhafaza Memuru, Orman İşletme Şefi vb) bulunan personellerin yapacağı işlerin ayrı ayrı tanımlanması ve sorumluluklarının belirlenmesi gerekmektedir.

Denizli Orman İşletme Müdürlüğündeki iş çeşitlerinin %67’sini Orman İşletme Şefleri, %0,7’sini ise işletme müdürlüğünde görevli Mühendisler, %5,5’ini Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefi yerine getirmektedir. Bu durum, teknik personeller arasında adaletli bir iş dağılımının olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda Kalıpsız (1963), Türkmen (1972), Çağlar (1990), Geray (2001), TODAİE (2002)’de ve meslektaşlarımız arasında uzun zamandan beri Orman İşletme Müdürlükleri bünyesinde çeşitli hizmet gruplarında uzmanlaşmış birimlerin oluşturulması önerilmektedir. Araştırma sonuçları, işletme pazarlama, silvikültür, ağaçlandırma, koruma, kadastro ve mülkiyet, av ve yaban hayatı gibi uzmanlıkların Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde oluşturulmasını, Orman İşletme Müdürlüklerinin organizasyon yapısının bu doğrultuda yeniden tasarlanmasını ve bu konuda artık somut adımların atılmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

İş çeşitleri doğrultusunda hazırlanacak iş tanımları,

Determination of job diversity at forest district directorates in Turkey: a case study of Denizli Forest District Directorate

orman işletme müdürlükleri ile orman işletme şefliklerinin kuruluşunu şekillendiren kanunlar ile Devlet Orman İşletmesi ve Döner Sermayesi Yönetmeliğinin güncellenmesini de gerektirecektir. Aynı şekilde eş güdüm açısından orman fakültelerindeki müfredatın ve yapılanmanın da saptanan uzmanlık alanlarına göre uyarlanması önemlidir.

Bunların yanında, uluslararası kararlar, sözleşmeler ve süreçler sonucunda orman kaynakları yönetiminde paydaşların katılımını benimseyen orman yönetim sertifikası (Tolunay ve Türkoğlu, 2011; 2014; Türkoğlu ve Tolunay, 2013) ve model orman uygulamaları (Tolunay ve ark., 2014) gibi yeni yönetim yaklaşımları ortaya çıkmıştır. Bu yaklaşımların uygulanmaya başlanmasıyla birlikte Orman İşletme Müdürlüklerinin iş çeşitleri konusunda yeni araştırmalara gereksinim bulunacaktır.

Çalışma sonuçlarından da görüldüğü gibi ormancılık mesleği, hem ofis ortamında hem de doğa koşullarının etkisi altında gerçekleşen biyolojik ve teknik boyutunun yanında yönetsel boyutunun da bulunduğu bir uğraş olarak ortaya çıkmaktadır. Bu uğraşı gerçekleştiren orman mühendisleri, görev alanı kapsamında belirlenen 2263 iş çeşidi ile geniş bir sorumluluk üstlenmişlerdir.

İş çeşitlerine yönelik faaliyetler süreklilik arz etmekte olup zaman, insan ve çevre şartları değiştikçe değişmektedir. Bu nedenle işlerin devamlı suretle takip edilmesi ve güncellenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ilerleyen dönemde mevzuatta yapılacak değişiklikler, Orman Genel Müdürlüğü Strateji Dairesi Başkanlığı ve/veya Personel Dairesi Başkanlığınca takip edilmek suretiyle bu çalışmada saptanmış olan iş çeşitleri güncellenebilir.

İş tanımlarının yapılmasında öncelikli faaliyet, iş çeşitlerinin belirlenmesidir. Bu çalışma ile elde edilen iş çeşitleri, Strateji Dairesi Başkanlığı ve/veya Personel Dairesi Başkanlığınca Orman İşletme Müdürlüklerinde iş tanımlarının yapılmasında altlık olarak kullanılmalıdır. Böylece, ilerleyen süreçte gerçekleştirilecek iş tanımları sonucunda, ormancılık örgütünün planlanması, tasarımı ve geliştirilmesine yönelik örgütsel düzeydeki anahtar roller ile personel yönetimine yönelik faaliyetler daha somut olarak açıklanabilecektir.

Orman İşletme Müdürlüklerinde uzmanlaşmaya yönelik bir örgütlenmenin nasıl yapılacağı konusunun da bütün yönleriyle (fakülteler, OGM, meslek örgütleri vb.) ilerleyen süreçte araştırılması gerekmektedir. Bu kapsamda iş çeşidi en fazla olan

konular (işletme ve pazarlama, silvikültür, ağaçlandırma, OYM, kadastro ve mülkiyet vb.) ile en çok zaman ayrılan konular mercek altına alınarak temel uzmanlık konuları belirlenebilir. Bu durum esasen daha etkin bir orman kaynakları yönetimini de beraberinde getirecektir.

Bu çalışma sonucunda Denizli Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde 37 farklı iş çeşidi için toplam 1335 farklı evrak düzenlendiği belirlenmiştir. Bu belgeler, Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığınca koordine edilen yönetim bilgi sisteminde düzenli olarak doldurulması talep edilen evrakların program altlıklarının hazırlanmasına, raporlama çalışmalarının daha etkin ve hızlı yürütülmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma ile elde edilen sonuçlar “5531 Sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun” ile belirlenen 19 yetki ve sorumluluk alanı birlikte değerlendirilerek farklılıkları güncellenmelidir.

Etkin bir orman kaynakları yönetimi için gerçekleştirilen işlerin detaylı olarak bilinmesi gerekmektedir. Bu da, gerçekleştirilecek iş çeşitleri çalışmaları ile mümkündür. Bu kapsamda Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile OGM'nin diğer birimlerinde yürütülen faaliyetlerin de belirlenmesi gerekmektedir.

Teşekkür

Bu makalede Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne “Denizli Orman İşletme Müdürlüğü İş Analizi” adıyla 2013-2015 yıllarında gerçekleştirilen araştırma sonucunda hazırlanan ve OGM Araştırma İhtisas Grupları Toplantısında yayınlanması yönünde karar verilen Proje Sonuç Raporundan (Şafak ve ark., 2015) yararlanılmıştır. Verdikleri destekten dolayı Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne, Denizli Orman İşletme Müdürü Güven GÜLTEKİN'e, Müdür Yardımcısı Aslı MELER'e ve Denizli Orman İşletme Müdürlüğü personeline teşekkür ederiz.

Kaynaklar

Alkan, S., 2008. Orman Mühendislerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarını Değerlendirmeleri. 3. Ulusal Ormancılık Kongresi, 150. Yılında Türkiye'de Ormancılık Eğitimi. Ankara, s:227-235.

Anonim, 2006. Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hak-

Türkiye’de orman işletmelerinde iş çeşitlerinin belirlenmesi: Denizli Orman İşletmesi örneği

kindaki Kanun’a İlişkin Orman Fakültesi Dekanlarının Görüşü, 6s.

Bayram, M., Yaylı, A., 2008, Otel Web Sitelerinin İçerik Analizi Yöntemi ile Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C.8 (27):347-379.

Bircan, H., 2005. Sağlık Hizmetlerinde İş Analizinin Etkileri ve Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi Uygulaması. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 135s.

Bilgin, N., 1999, Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No:91, İzmir, 223s.

Çağlar, Y., 1990, Türkiye’de Orman Mühendislerinin İşlendirme Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Orman Mühendisliği Dergisi*, Sayı: 12, s: 50-55.

Eastaugh, C., Reyer, C., González-Moreno, P., Jian, W., Biscaia, Ag., Pentelkina, O, 2009, Forest Agencies’ Early Adaptations to Climate Change. IUFRO Occasional Paper No. 23, 80p.

Geray, A. U., 1990, Prof. Dr. İlhan Gülen ile Söyleşi: Ormancılıkta Ekonominin Yeri. *Orman Mühendisliği Dergisi*, Sayı: 9, s: 14-17.

Geray, A. U., 2001, Ormancılık Kurumları (2. Yazım), Türkiye için Ulusal Programın Hazırlanması Projesi (TCP/TUR/0066(A), İstanbul, 76s.

Gümüş, B., 2005, İş Analizinin İnsan Kaynakları Yönetimi Açısından Önemi ve Diğer İnsan Kaynakları Fonksiyonları ile Olan İlişkisi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 148s.

Kalıpsız, A., 1963. Ormancılıkta Teşkilat Problemleri. İÜ Orman Fakültesi Dergisi, Seri:B, Cilt. XIII, Sayı:1, s:65-77.

Kalıpsız, A., 1964, Devlet Orman İşletmelerimizde Saha Büyüklüğü ve İç Organizasyon Problemleri. İÜ Orman Fakültesi Dergisi, Seri:B, Cilt. XIV, Sayı:2, s:91-105.

OGM, 2009, Orman Genel Müdürlüğü 2010-2014 Stratejik Plan, Ankara, 124s.

Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı Kuruluş ve Görev Yönetmeliği, Resmi Gazete Yayın Tarihi: 24

Ocak 2011, Sayı: 27825.

Şafak, İ., 2008, Ege Bölgesi Orman Mühendislerinin Profili. *Orman Mühendisleri Odası Dergisi*, Yıl:45, Sayı:10-11-12, Ankara, s:22-26.

Şafak, İ., Göksu, E., Gültekin, G., Arslan, A., T, Caba-roğlu, F., 2015. Denizli Orman İşletme Müdürlüğü İş Analizi. Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Proje Sonuç Raporu, İzmir, 152s.

TODAİE, 2002, TC Orman Genel Müdürlüğü Yeniden Yapılanma ve Norm Kadro Projesi (Cilt:3, Önerilen Yapı Son Rapor, Merkez ve Taşra Teşkilatı), Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara, 122s.

Tolunay A., Türkoğlu, T., 2011. Orman Ürünleri Sertifikasyonu, Amacı, Uygulamalar ve Tüketici Üzerine Etkileri. *Orman ve Av Dergisi*, Sayı: 6, Kasım-Aralık 2011, s: 26-27.

Tolunay, A., Türkoğlu, T., 2014. Perspectives and Attitudes of Forest Products Industry Companies on the Chain of Custody Certification: A Case Study From Turkey. *Sustainability*, Vol: 6 (2), pp: 857-871.

Tolunay, A., Türkoglu, T., Elbakidze, M., Angelstam, P., 2014. Determination of the Support Level of Local Organizations in a Model Forest Initiative: Do Local Stakeholders Have Willingness to Be Involved in the Model Forest Development?. *Sustainability*, Vol: 6 (10), pp: 7181-7196.

Türker, M. F., Öztürk, A., Pak, M., Durusoy, İ., 2002, Türkiye’de Orman Mühendislerinin İşlendirme Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Orman Mühendisliği Dergisi*, Yıl:39, Sayı: 16, s: 22-32.

Türkmen, H., 1972, Orman Bölge Şefliklerinin Reorganizasyonu ve Bir Anketin Düşündürdükleri. *Orman ve Av Dergisi*, Cilt: 45, Sayı: 6, s: 17-20.

Türkoğlu, T., Tolunay, A., 2013. Türkiye’deki Orman Ürünleri İthalatçisi İşletmelerin Sertifikalı Orman Ürünlerine İlişkin Görüşleri. *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 2, s: 95-101.

Yazıcı, K., 1990, Türkiye’de Orman Mühendislerinin İşlendirilmesi. *Orman Mühendisliği Dergisi*, Sayı: 12, s: 43-45.